

CASTELLS CATALANS

LA ROCA DE PELANCÀ

Nom del castell: La Roca de Pelancà
Data de construcció: X
Municipi: Vilallonga de Ter
Comarca: Ripollès
Altitud: 1.072 m
Coordenades: E 2.332831 N 42.322266
(Geogràfica - ETRS89)
Com arribar-hi: situat al damunt del turó que corona el nucli habitat de La Roca.

Turó on hi ha les poques restes del castell amb el nucli habitat als seus peus. Foto de Jordi Gironès.

L'actual poble de la Roca es formà al voltant de l'antic castell de Pelancà (o la Roca de Pelancà), el qual era denominat aleshores castrum de Pel·lencha.

Ja és esmentat ja el 1061 arran d'un retret fet pel comte Ramon Guifré de Cerdanya al vescomte Bernat per la deixadesa en què es trobava aquest castell. En aquell període hi havia males relacions entre els comtats de Cerdanya i Besalú, i al comte cerdà el preocupava l'estat d'aquest castell perquè era una avantguarda del comtat veí de Besalú. En qualsevol cas, aquest castell sempre ha estat de poca entitat i bàsicament defensiu tal com ho prova la seva situació estratègica.

D'aquella data consta l'existència de la capella romànica de la Pietat i fins a finals del segle XI la documentació trobada ens indica que hi ha un clar lligam senyorial entre aquest castell i el que estava situat al Catllar (on actualment hi ha el santuari del Catllar prop de Setcases). D'aquest darrer castell no hi ha vestigis actualment.

Capella de la Pietat. Foto de Jordi Gironès.

L'any 1244 el senyor de Milany dispensà el poble de la Roca de càrregues per aturar-ne el deshabitament, i el 1275 l'infant Jaume assetjà el poble. Hi ha quelcom de confusió pel que fa a si el castell del que parlen molts documents era el situat a la Roca o el del Catllar, per la qual cosa cal parar atenció al detall del document per esbrinar si és l'un o l'altre. El que sí és clar és que els dos castells pertangueren a la família Descatllar (cognom que prové de la mateixa arrel Catllar), senyors que els tingueren en possessió des del segle XII fins al XVII).

En el fogatjament de 1358 hi consta la condició castellera del Catllar i de la Roca de Pelancà.

Durant la guerra dels Remences (1410-1486), el rei Joan II establí en el castell de la Roca el cap

Nucli i castell de la Roca. Foto de Jordi Gironès.

de la capitania per les bones qualitats defensives que reunia.

Posteriorment, aquest menut castell anà caient en declivi fins quedar només algun pany de paret entremig de les cases arrelades a la roca.

Per aquest escrit he consultat el Volum V d'Els Castells Catalans de l'Editorial Dalmau. Barcelona 1976.

Octubre 2013
Jordi Gironès

